Järjestöt ja seurakunnat ikäneuvolan kumppaneina

Pohteen järjestöfoorumi

22.3.2023

Tiia Kanniainen, projektisuunnittelija

Ikä on POP-kehittämishanke

Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista 28.12.2012/980

Pohde
Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue

12 § (28.10.2022/876) Hyvinvointia edistävät palvelut

- Hyvinvointialueen on järjestettävä ikääntyneen väestön hyvinvointia, terveyttä, toimintakykyä ja itsenäistä suoriutumista tukevia neuvontapalveluja.
- Lisäksi hyvinvointialueen on tarjottava hyvinvointia, terveyttä, toimintakykyä ja itsenäistä suoriutumista tukevia terveystarkastuksia, vastaanottoja tai kotikäyntejä erityisesti niille ikääntyneeseen väestöön kuuluville, joiden elinoloihin tai elämäntilanteeseen arvioidaan tutkimustiedon tai yleisen elämänkokemuksen perusteella liittyvän palveluntarvetta lisääviä **riskitekijöitä.**
- Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettuihin palveluihin on sisällytettävä:
  1) hyvinvoinnin, terveellisten elintapojen ja toimintakyvyn edistämiseen sekä sairauksien, tapaturmien ja onnettomuuksien ehkäisyyn tähtäävä ohjaus;
  2) ikääntyneen väestön terveyden ja toimintakyvyn heikkenemisestä aiheutuvien sosiaalisten ja terveydellisten ongelmien tunnistaminen ja niihin liittyvä varhainen tuki;
  3) sosiaalihuoltoa ja muuta sosiaaliturvaa koskeva ohjaus;
  4) sairaanhoitoa, monialaista kuntoutusta ja turvallista lääkehoitoa koskeva ohjaus; sekä
  5) ohjaus kunnassa ja hyvinvointialueella tarjolla olevien hyvinvointia, terveyttä, toimintakykyä ja itsenäistä suoriutumista edistävien palvelujen käyttöön.
- Edellä 1 momentissa tarkoitetussa neuvonnassa on kannustettava ikääntynyttä väestöä oman asumisensa ennakointiin ja itsenäistä asumista tukevien ratkaisujen toteuttamiseen.
- **Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitetut palvelut voidaan järjestää ja tarjota ikääntyneen väestön neuvolatoimintana.**

Pohde
Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue

Järjestämissuunnitelma 2023–2025 - Ikäihmisten palvelut

TAVOITTEET	TOIMENPITEET	MITTARIT
7 Ikäkeskuksen toiminnoissa edistetään ja turvataan ikä-ihmisten hyvinvointia • Hyvinvointitapaamiset käynnistyvät koko alueella ja niihin osallistuu 60% 68-vuotiaista (ei säännöllisen palveluiden piirissä olevista) • Sähköinen omaehtoinen hyvinvointiarvio otetaan käyttöön yli 68 vuotiaille ja sen toteuttaa 60% yli 68- vuotiaista.	**a)** Käynnistetään hyvinvointitapaamiset ja hyvinvointiarviot (ikäneuvola) vuoden 2023 aikana. **b)** Tehdään suunnitelmat ja aikataulu kuntouttavasta päivätoiminnasta	• Vähäisin sote-palveluin kotona asuvien yli 75-v. %-osuus (T) • Toteutuneiden hyvinvointi-tapaamisten määrä, %-osuus niistä 68-vuotiaista, jotka eivät ole säännöllisten palvelujen piirissä (T) • Omaehtoisen hyvinvointiarvion käyttöönotto yli 68 vuotiailla (T) • Yhtenäisen kuntouttavan päivä-toimintamallin laajeneminen koko hyvinvointialueelle (T)

Mittarit
S = Hyvinvointialuestrategian liitteen mukaiset
K = Kansallisista tilastokannoista saatavat
T = Kehitettävät mittarit

Ikäihmisten palvelujen toimialueen organisoituminen

Pohde
Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue

TOIMIALUE

IKÄIHMISTEN PALVELUT
Toimialuejohtaja **Mervi Koski**

PALVELUALUE

ALUEELLISET PALVELUT

KOILLISMAA, OULUNKAARI, LAKEUS
Palvelualuejohtaja **Hannele Pöykiö**

OULU
Palvelualuejohtaja **Maria Vahtola**

RANNIKKO, OULUN ETELÄINEN
Palvelualuejohtaja **Virpi Rääpysjärvi**

YHTEISET PALVELUT

Palvelualuejohtaja
Marko Niiranen

YHTEINEN OSAAMISKESKUS

Palvelualuejohtaja
Satu Kangas

VASTUUALUE

- Ikäkeskus
- Kotiin annettavat palvelut
- Arviointi ja kuntoutusyksikkö
- Ympärivuorokautinen asuminen

- Asiakasohjausyksikkö
- Omaishoidon keskus
- Etähoito- ja digitoimintakeskus

Oulunkaari, Koillismaa ja Lakeus
Oulu
Oulun eteläinen ja Rannikkoseutu

- Kotona asumisen tuen keskus, Kotas-tilannekeskus
- Etälääketieteellisen tuen keskus
- Toiminnanohjauskeskus
- Turvahälytyskeskus
- Kotisairaala

Pohde
Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue

Ikäneuvolan tarkoitus & tavoite

- Ikäneuvolan tarkoituksena on tarjota ikäihmisille matalankynnyksen ennaltaehkäiseviä kokonaisvaltaisia hyvinvointia, terveyttä ja toimintakykyä edistäviä palveluja
- Ikäneuvolan tavoitteena on pohjoispohjalaisen ikäihmisen
  - hyvinvoinnin, terveyden, toimintakyvyn ja terveellisten elintapojen edistäminen
  - omaehtoiseen terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseen ja seurantaan tukeminen
  - riskitekijöiden varhainen tunnistaminen ja ohjaaminen oikean palvelun piiriin oikea-aikaisesti
  - sairauksien ja tapaturmien ennaltaehkäiseminen
  - hyvinvoivan ja turvallisen ikääntymisen turvaaminen omassa kotiympäristössään

Ikäneuvolan palvelusisältö - luonnos

Pohde
Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue

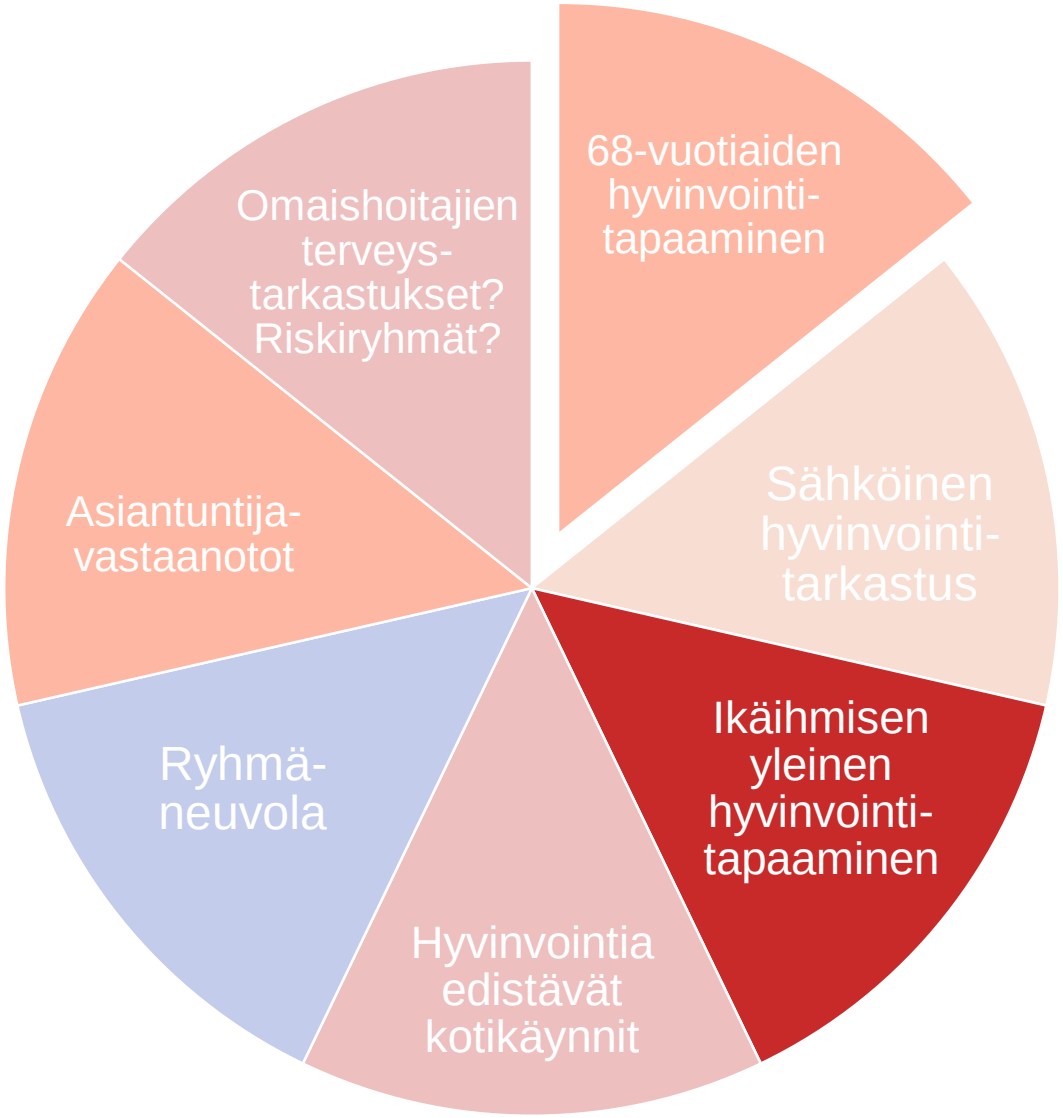

Pohde
Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue

68-vuotiaiden hyvinvointitapaaminen

Ikäneuvola -pilotti 2023

- 68-vuotiaiden hyvinvointitapaamiseen kutsutaan tarkastusvuonna 68 vuotta täyttävät Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen asukkaat, jotka eivät ole säännöllisen kotihoidon palveluiden tai ympärivuorokautisen palveluasumisen asiakkaita (tänä vuonna v. 1955 syntyneet)
- 68-vuotiaiden hyvinvointitapaamisen tavoitteena on
  - tukea pohjoispohjalaisen ikäihmisen kokonaisvaltaista hyvinvointia, terveyttä ja toimintakykyä
  - innostaa ikäihmistä hoitamaan omaehtoisesti ja voimavaralähtöisesti omaa hyvinvointiaan
  - tukea ikäihmistä tunnistamaan ennaltaehkäisyn näkökulmasta ikääntymiseen liittyviä muutoksia
  - tunnistaa varhaisen tuen tarpeita sekä riskitekijöitä
  - ohjata asiakas tarvittaessa matalalla kynnyksellä oikean palvelun piiriin oikea-aikaisesti, hyödyntäen laaja-alaisesti yhteistyötä eri järjestöjen, yhdistysten ja seurakunnan kanssa

Hyvinvointi-tapaamisen pääteemat

Perussairaudet

Kuulo, näkö

Mieliala, muisti

Ravitsemustila

Suunterveys

Riippuvuudet

Liikunta

Uni

Seksuaaliterveys

Sosiaalinen verkosto

Oman hyvinvoinnin omaehtoinen seuranta

Pohde
Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue

Ryhmäneuvola - luonnos

- Ikäneuvolan ryhmäneuvola-vastaanottokäyntejä voidaan tarjota hyvinvointitapaamisissa nousseiden erityisten tarpeiden mukaisesti
- Käyntejä voivat järjestää ikäneuvolan hoitajan lisäksi myös muut sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaiset kuten psykiatrinen sairaanhoitaja, fysioterapeutti, sosiaalityöntekijä tai kolmannen sektorin edustaja
- Ryhmäneuvola-käyntien tarkoituksena on antaa hyvinvointiin, terveyteen ja toimintakykyyn liittyvää kohdennettua ohjausta ja neuvontaa sekä mahdollistaa samalla vertaistuen saaminen samassa elämäntilanteessa olevilta henkilöiltä
- Toteutusmahdollisuudet: etä ja/tai läsnä tapaamisia

Pohde
Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue

Ryhmäneuvola - pilottiehdotuksia

- Tähän mennessä esille nousseita pilotti-ehdotuksia
  - Mielenterveyden ensiapu® 1 –koulutus
  - Ystäväpiiri-toiminta (lievittää iäkkäiden ihmisten yksinäisyyttä ryhmätoiminnan avulla)
  - Finger-toimintamalli (muistisairauden riskissä olevien tunnistaminen ja muistitoimintojen säilymisen tukeminen monipuolisella elintapaohjelmalla)
  - Kaatumisen ehkäisy ryhmäneuvolassa

Tunnistettavia yhteistyön muotoja ikäneuvolan, järjestöjen ja seurakunnan välillä

Ikäihmisen ohjaaminen ikäneuvolan palveluihin

Ikäihmisen ohjaaminen ikäneuvolasta järjestön & seurakunnan toimintoihin

Palveluiden järjestäminen yhteistyössä

Miten yhteistyö voisi näkyä käytännössä?

- Asiakkaiden ohjaaminen oikean palvelun piiriin oikea-aikaisesti
- Valmennusten ja ohjausten järjestäminen (mm. omaishoitajien valmennus)
- Ryhmäneuvolan ryhmätoimintojen järjestäminen yhteistyössä
- Järjestöjen ja seurakunnan paperisen materiaalin ja tiedotteiden jakaminen ikäneuvolassa
- Sähköinen hyvinvointitarkastus – Omaolo
    - Ohjaus järjestön ja seurakunnan nettisivuille alueelliset erityispiirteet huomioiden

Maakunnallinen järjestöverkosto 22.2.2023

Pohde
Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue

Kiitos!

Tiia Kanniainen, projektisuunnittelija

Ikä on POP-kehittämishanke

tiia.kanniainen@pohde.fi

p. 050 4799125